Ulkoasiainvaliokunta

Keskiviikko 6.6.2018 klo 11.00—12.40

Läsnä
puheenjohtaja Matti Vanhanen kesk
varapuheenjohtaja Pertti Salolainen kok
jäsen Sirkka-Liisa Anttila kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)
jäsen Paavo Arhinmäki vas (7, 8) (9 osittain)
jäsen Simon Elo sin (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)
jäsen Tiina Elovaara sin (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8)
jäsen Pekka Haavisto vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)
jäsen Seppo Kääriäinen kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)
jäsen Aila Paloniemi kesk (7, 8 osittain)
jäsen Antti Rinne sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8)
jäsen Mikko Savola kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)
jäsen Lenita Toivakka kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8)
jäsen Erkki Tuomioja sd (7 osittain)
jäsen Jutta Urpilainen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8)
jäsen Stefan Wallin r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8)
jäsen Ben Zyskowicz kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8)
varajäsen Antti Kaikkonen kesk (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
varajäsen Ilkka Kanerva kok

Sihteerit
valiokuntaneuvos Tiina Larvala
valiokuntaneuvos Jonna Laurmaa

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selvitys Naton ajankohtaisista aiheista
Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 5/2012 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 7/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 27/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 13/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 2/2015 vp

Valiokunnan lausunto PuVL 15/2014 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 11/2014 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 2/2015 vp

Jatkokirjelmä UTPJ 13/2018 vp - UTP 5/2012 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta muistion osalta.

Valiokunta lähetti tiedoksi puolustusvaliokuntaan jatkokirjelmän UTPJ 13/2018 vp - UTP 5/2012 vp.

Valiokunta päätti ryhtyä käsittelemään asiaa.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maakaasun sisämarkkinoiden yhteisiä sääntöjä koskevan direktiivin 2009/73/EY muuttamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 30/2018 vp

Valiokunta päätti ryhtyä käsittelemään asiaa.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä, teknistä apua ja kauttakulkua koskevan unionin valvontajärjestelmän perustamisesta (kaksikäyttötuoteasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 59/2016 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 10/2016 vp

Valiokunta hyväksyi kannanoton: valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

6. Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan toimintakertomus 2017

Kertomus K 7/2018 vp

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen. / A 6

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Kpl 5: Edustaja Kanerva ehdotuksesta päätettiin yksimielisesti lisätä kappaleen toiseen virkkeeseen sanan alueparlamenttien eteen täsmennys ”Luoteis-Venäjän” (alueparlamenttien).

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Valtioneuvoston selvitys Suomen osallistumisesta kansainväliseen kriisinhallintaan

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 40/2005 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 19/2015 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 6/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 23/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 10/2018 vp
Valiokunnan lausunto PuVL 7/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 5/2015 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 10/2014 vp
Valiokunnan lausunto PuVL 14/2014 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 31/2016 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 14/2016 vp

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen. / A 7

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Kpl 5: Ed. Arhinmäen ehdotuksesta päätettiin yksimielisesti poistaa toisen virkkeen loppu…”huomioiden Suomen profiilin EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämisessä”.

Kpl 6: Puheenjohtajan ehdotuksesta yhdistetään ja muutetaan virkkeet 3 ja 4 kuulumaan seuraavasti: ”Tässä yhteydessä ulkoasiainvaliokunta kiinnittää huomiota asiantuntijakuulemisessa saatuihin tietoihin Naton suunnitelmista perustaa koulutusmissio Irakiin tukemaan Irakin kansallista sotilas- ja turvallisuuskoulutusta.”

Kpl 8: Ed. Tuomiojan ehdotuksesta päätettiin yksimielisesti muuttaa kuudes virke kuulumaan seuraavasti ja lisätään sen perään uusi virke: ”Puolustusvaliokunnan näkemyksen mukaan tällaista asetelmaa, jossa puolustuksen ja kriisinhallinnan tarpeet kilpailevat keskenään, tulee välttää. Ulkoasiainvaliokunta ei myöskään pidä tällaista vastakkainasettelua hyväksyttävänä.”

Kpl 9: Päätettiin ed. Arhinmäen ehdotuksesta lisätä kappaleen loppuun seuraavat virkkeet: ”Osallistuminen kansainväliseen siviilikriisinhallintaan on keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Sille on siis myös varmistettava riittävät resurssit.”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

8. Valtioneuvoston selvitys: ydinasekieltosopimus
Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 20/2017 vp

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen. / A 8

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Kpl 1 Ed. Arhinmäen ja Tuomiojan ehdotuksista päätettiin yksimielisesti muokata kappale seuraavaan muotoon: ” Ulkoasiainvaliokunta on saatuaan selvityksen käsitellyt ydinaseet kieltävää sopimusta (Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, TPNW) ja Suomen toimintalinjaa asiassa valiokunnalle 13.11.2017 toimitetun UTP-kirjeen ja siihen liittyvien asiantuntijakuulemisten pohjalta.

Kpl 2: Ed. Tuomiojan ehdotuksesta päätettiin yksimielisesti muokata kappaleen loppu seuraavaan muotoon: ”… ydinaseiden vähentämiseksi ja lopulta poistamiseksi maailmassa.”

Kpl 4: Ed. Vanhasen ehdotuksesta päätettiin yksimielisesti lisätä kappaleen toiseen virkkeen perään uusi seuraavansisältöinen virke: ”Sopimuksen hyväksymisen puolesta äänesti 122 valtiota ja sen on tähän mennessä allekirjoittanut 58 valtiota ja ratifioinut 10 valtiota .”

Ed. Zyskowiczin ehdotuksesta päätettiin yksimielisesti muokata kappaleen kolmas virke seuraavaan muotoon: ” Valiokunta katsoo, että nyt aikaansaatu uusi kansainvälinen sopimusjärjestelmä saattaa jatkossa vaikuttaa siihen, että järjestelmä alkaisi hiljalleen muokata myös sellaisten valtioiden odotuksia, valintoja ja mahdollisuuksia, jotka ovat päättäneet jäädä sopimuksen ulkopuolelle.” Lisäksi päätettiin em. virkkeestä alkaen erottaa kappaleen loppuosa omaksi uudeksi kappaleekseen.

Kpl 7: Ed. Haaviston ja Tuomiojan ehdotuksista päätettiin yksimielisesti muokata kappaleen alkupuoli seuraavaan muotoon: ” Ulkoasiainvaliokunta pitää tärkeänä edellä mainittujen näkökohtien huomioimista Suomen harjoittamassa ydinaseiden vähentämiseen ja lopulliseen täyskieltoon tähtäävässä toiminnassa…”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

9. Hallituksen vuosikertomus 2017
Kertomus K 11/2018 vp

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- valtiosihteeri Matti Anttonen, ulkoministeriö
- taloussuunnittelupäällikkö Katja Bordi, ulkoministeriö

10. Muut asiat

Valiokunnan jäsenille jaettiin esitys ajankohtaiskeskusteluksi täysistunnossa.

11. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on to 7.6.2018 klo 12.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Tiina Larvala